

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна бул. "Княз Борис I" 77 Телефон 052 643 360 Телеракс 052 643 365 www.ue-varna.bg

СТАНОВИЩЕ

1. Обща информацияИзготвил становището: **проф. Мария Нейчева, д-р по икономика**

Основание за становището: заповед на Ректора на ИУ - Варна - РД 06-21/02.02.2024г. и решения на научното жури от първото заседание, проведено на 26.02.2024г.

2. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ в ПН 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ е обявен за нуждите на Икономически университет - гр. Варна в ДВ бр. 105/19.12.2023 г.

3. Кандидат по конкурса

В конкурса е допуснат за участие един кандидат – **гл. ас. д-р Вешамин Павлов Тодоров**. Гл. ас. Тодоров е завършил гимназия с преподаване на западни езици и е придобил бакалавърска, магистърска и докторска степен по икономика в ИУ – Варна. Допълнителната му квалификация включва над 30 участия в курсове, специализации, семинари. Академичната му кариера се развива последователно и възходящо, започвайки през 2007г. от хоноруван асистент до настоящата му длъжност на главен асистент в ИУ – Варна. Наред с преподавателската и научно-изследователска дейност, д-р Тодоров участва активно и в административни органи на ниво факултет и университет като работни групи, комисии, съвети.

4. Общо описание на представените научни трудове

Изпълнението на нормативните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ сред ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав (ПРАС) на ИУ- Варна е удостоверено от представените справки и подробен доказателствен материал. Кандидатът участва в конкурса с научна продукция от 25 публикации извън темата на дисертационния си труд, сред които: 1 монографичен труд, 8 студии или глави от колективни монографии, 4 статии в нереферирани издания с научно рецензиране и 12 доклада. 5 от публикациите са на чужд език (английски). Допълнително са представени и 6

публикации по темата на дисертацията. Справката за откритите цитирания съдържа 13 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране или в нереферирани издания с научно рецензиране.

Кандидатът изпълнява минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. Социални, стопански и правни науки както по отделните категории, така и общо. Преизпълнени са и количествените изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в ИУ – Варна на основание чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ, отнасящи се до публикувани научни доклади, научни статии и студии.

Научната продукция на д-р Тодоров отговаря на изискванията по чл. 71 от ПРАС в ИУ-Варна. Самостоятелният хабилитационен монографичен труд „Екзогенните шокове и съвременната динамика на бизнес цикъла“ е публикуван от специализираното научно издателство на ИУ – Варна „Наука и икономика“ в поредицата „Библиотека „Проф. Цани Калянджиев“ (кн. 89) с редакционна колегия от 11 хабилитирани лица. Работата на д-р Павлов съответства на темата на конкурса. Фокусът е върху съществен научен проблем с актуално практическо звучене, а именно – ролята на външните шокове за проявлението на бизнес циклите. Наред с теоретичната основа, изследването предлага концептуална рамка за анализ на волатилната икономическа динамика, като са обхванати различни видове флукуационни фактори и икономически фундамент. Впечатляващо е и включването на COVID-19 кризата в анализа предвид все още сравнително ограниченият брой изследвания по темата. Представената монография е един сериозен научен труд, демонстриращ солидна подготовка на кандидата в областта на общата икономическа теория, както и способност за провеждане на изследвания, прилагайки съвременен инструментариум.

Представените публикации са преобладаващо с макроикономическа насоченост, като бих открила три основни направления: макроикономическа динамика, цикличност и кризи, с акцент върху екзогенните за икономиката шокове, както и несигурността и несъвършената информираност, присъщи на икономическите системи; публични финанси и фискална политика; парична политика. Част от изследванията имат сравнителен характер в международен аспект.

Всички теми, по които работи д-р Тодоров, са важни и актуални за икономическата теория, но и за макроикономическото управление и регулиране, което демонстрира способността му да се фокусира върху съществени научни въпроси. Трудовете доказват устойчивост, целенасоченост и задълбоченост на работата му. Приложена е декларация, удостоверяваща достоверността, авторството и спазването на авторското право в публикациите. Не е установено плагиатство в научните трудове на кандидата.

Заключение: Кандидатът гл. ас. д-р Вениамин Тодоров напълно отговаря и преизпълнява минималните национални изисквания, както и изискванията според Правилника за развитие на академичния състав на ИУ – Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“ в количествен и в качествен аспект на неговата научна дейност.

5.Обща оценка на учебно – преподавателската работа

Кандидатурата е напълно издържана и в учебно-преподавателски аспект и съответства на изискванията, формулирани в ПРАС в ИУ – Варна. Непосредствено след дипломирането си, в продължение на повече от 15 години, той израства в академичното поприще като част от престижната катедра „Обща икономическа теория“ в ИУ-Варна. Води лекции и семинарни занятия в 5 дисциплини в ОКС „бакалавър“ и 4 в ОКС „магистър“, като 3 от тях на английски език. Това предполага активна дейност по разработване на лекционни курсове и практически занятия. Има участие в публикувани 6 учебника и 8 учебни помагала по макроикономика, микроикономика и международна икономика за студенти. Представената справка доказва значителна учебна натовареност в бакалавърски и магистърски програми. Отчетено е участие като изследовател и член на организационния екип на 4 проекта.

Д-р Тодоров работи със студенти и докторанти, включително в научноизследователски проект, членство в научно жури, организационна работа по студентски конференции и други събития. Солидната чуждоезиковата подготовка на кандидата му позволява да публикува и преподава на чужд език, включително ежегодно реализирано обучение на студенти от Universal Business School – Mumbai, Индия.

Заключение: С преподавателската си заетост и публикувани учебни ресурси по икономика за студенти гл. ас. д-р Вениамин Павлов напълно покрива нормативните изисквания за учебно-преподавателска работа за заемане на академичната длъжност „доцент“. Налице е съответствие между научните интереси и продукцията на кандидата и профила на учебно-преподавателската му дейност.

6. Научни приноси

Приемам посочените от кандидата основни научни и научно-приложни приноси, синтезирани в приложената справка. Като количество и качество те доказват готовността на д-р Тодоров за академично израстване в длъжност „доцент“. Като първостепенни бих открито постигнатите приноси по тематиката, касаеща връзката между екзогенните шокове и средносрочната макроикономическа динамика. Това е ключова тема, която неотмешно присъства и търпи развитие в икономическата теория и практика поради важните икономически и социални ефекти и последствия. Наред

с това са постигнати приноси моменти и в други важни направления на икономическата мисъл – макроикономически фундамент, несигурност и кризи; фискална политика, публични разходи, дългов мениджмънт и странови риск; парична политика. Публикациите демонстрират владение и свободно използване на иконометричния инструментариум за моделиране на икономически процеси, което е в синхрон с тенденции в икономикса. Това също бих добавила като науко-приложен принос към изследванията в национален обхват.

7. Критични бележки, въпроси и препоръки

Подробният преглед на представените от кандидата материали ми дават основание да потвърдя съответствието на кандидатурата с националните и институционални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. С оглед на това *нямат критични бележки*. Основната ми *препоръка към кандидата е да разширява публикациите в чужбина, най-вече в реферирани и индексирани престижни международни издания*. Това ще му позволи по-нататъшно израстване в научната дейност и популяризиране сред международната общност на достиженията по темите, по която работи. Считаю също, че предвид подготовката и чуждоезиковите му компетенции има потенциал да участва по-активно в научни и образователни програми и проекти с международен обмен.

8. Заключение

Предвид изпълнението на минималните национални изисквания и изискванията на ИУ-Варна, количеството и качеството на представените за рецензиране материали и тяхното съответствие с нормативната база, както и с оглед на цялостната учебна и научно-изследователска дейност и постигнати приноси **изразявам положителното си становище и ще гласувам „за“** относно кандидатурата на **гл. ас. д-р Вениамин Павлов Тодоров за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ за нуждите на Икономически университет - Варна.**

03.04.2024г.

Подпис:
/проф. д-р Мария Нейчева/

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

СТАНОВИЩЕ

от доц., д-р Младен Димитров Тонев - преподавател във Филиал „Смолян“ на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, гр. Варна, - професионално направление 3.8 „Икономика“, научни специалности 05.02.01, „Политическа икономия“ и 05.02.18, „Икономика и управление“

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, по професионално направление 3.8 Икономика, по обявения от Икономически университет - Варна /ИУ-Варна/ конкурс в ДВ, бр. 105/19.12.2023 г.

Уважаеми членове на научното жури,

1. Обща част:

Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за висше образование /ЗВО/, Закона за развитие на академичния състав на Република България /ЗРАСРБ/, Правилника за прилагането на Закона за развитие на академичния състав на Република България /ППЗРАСРБ/, а така също с Правилника за развитие на академичния състав на Икономически университет-Варна.

Представям становището си като член на Научното жури по обявения в ДВ, бр. 105/19.12.2023 г. конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“, съгласно заповед РД № 06-21/02.02.2024 г. на Ректора на Икономически университет – Варна.

В обявения от Икономически университет – Варна конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ участва един кандидат – главният асистент, преподавател в същия университет – гл. асистент, доктор Вениамин Павлов Тодоров

Конкурсът е обявен в „Държавен вестник“, брой 105 от 19 декември 2024 г., с.111.

Кандидатът е депозирал Заявление за участие в обявения от Икономически университет – Варна конкурс за „доцент“ през месец декември 2023 г. с приложени към него материали, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България.

2. Представяне на кандидата:

Кандидатът за участие в настоящия конкурс гл. ас. д-р Вениамин Павлов Тодоров е доктор по икономика на Икономически университет Варна, където е защитил докторска дисертация на тема „Финансова стабилност и макроикономическа политика“ (Макроикономическа политика за поддържане на финансова стабилност в условията на асиметрия на информацията). Докторската степен му е присъдена с диплом № 015/23.10.2012 г. на ИУ-Варна.

Понастоящем гл. ас. д-р Вениамин Тодоров е преподавател в катедра „Обща икономическа теория“ на „Финансово-счетоводния факултет“ при Икономически университет Варна.

Кандидатът чете лекции и провежда упражнения по дисциплините: Макроикономика и Сравнителни икономически системи на английски език в ОКС „Бакалавър“, Макроикономика, Микроикономика и Икономика на публичния сектор на български език в ОКС „Бакалавър“, както и Управленска икономика и Икономика и общество на Европейския съюз на английски език в ОКС „Магистър“ и Публични разходни политика и програми и Международен дългов мениджмънт на български език в ОКС „Магистър“.

Владее английски, руски и немски език.

В резултат на изведените факти може да обобщим, че гл. ас. д-р Вениамин Тодоров е посветил голяма част от досегашната си трудова, творческа и академична биография на Икономически университет - Варна.

3. Обща оценка на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

3.1. Научно-публикационна дейност

А) Изпълнение на количествените изисквания

По отношение на изпълнението на количествените критерии може да се каже, че кандидатът определено надхвърля изискуемите минимални изисквания за научна, научно-приложна и учебна дейност за заемане на академична длъжност „доцент“, което е видно от приложените справки към документацията. По отношение на отделните критерии може да се посочат следните конкретни факти от приложената документация:

Задължителни условия по ЗРАСРБ – налице са придобита ОНС „доктор“, стаж като асистент и успешно премината процедура за длъжността главен асистент в Икономически университет – Варна както и подготовка на монографичен труд.

Б) Учебна дейност на кандидата:

- Аудиторна заетост – над 600 часа;
- Титуляр на – 5 дисциплини в ОКС „Бакалавър“ и 4 дисциплини в ОКС „Магистър“;

Обучение на чуждестранни студенти извън нормативната семестриална натовареност:

- Ежегодно обучение на студенти от Universal Business School – Mumbai, Индия
- Обучение през 2021 г. в Департамента за езиково обучение на Икономически университет – Варна

В) Научноизследователската дейност:

От подробно изготвения списък на научните трудове и публикации на гл. ас. доктор Вениамин Павлов Тодоров се вижда, че в обявения конкурс за доцент кандидатът участва с общо 47 публикации, от които:

1. Монографии – 5 броя;
2. Статии и студии – 4 броя;
3. Научни статии – 5 бр.
4. Научни доклади – 16 броя;

5. Автореферат – 1 брой;
6. Учебници и учебни помагала – 16 броя.

3.2. Оценка на научно-публикационната дейност на кандидата:

От посочените 47 публикации само 39, които са реализирани след защитата на доктората на доктор Тодоров са включени в материалите на конкурса.

Допълнителните активности по отношение на научно-изследователската работа на кандидата са следните:

- Съвместна работа с докторант в екип на научноизследователски проект НПИ-53/2021 на тема “Макроикономически и социални ефекти и политики в условията на Ковид-19 кризата в България и Европейския съюз”;

- От 2017 г. Организатор на ежегодната Студентската олимпиада по микроикономика;

- От 2008 г. Участник в изпитната комисия на Студентската олимпиада по микроикономика;

Участие в научен изследователски екип

- НПИ-53/2021 на тема “Макроикономически и социални ефекти и политики в условията на Ковид-19 кризата в България и Европейския съюз”

Участие в научен организаторски екип

- НПК-312/2022 на тема „Икономика и икономическа теория-проблеми и взаимодействия“

- НПК-280/2020 “Студентска научна конференция 2020”

- НПК-199/2017 на тема „Икономика и икономическа теория-проблеми и взаимодействия“.

От представените по конкурса за доцент общо 39 публикации и резюмета към тях на гл. ас. д-р Вениамин Тодоров приемам за рецензиране и оценка в рамките на настоящото становище всички.

Решението ми за това аргументирам със следните две причини:

- това са публикации, преимуществено, в авторитетни издания, което е похвално за кандидата;

- всички публикации, предложени за рецензиране кореспондират с научната специалност по обявения конкурс за „доцент“, при все че наложилата се практика допуска да се включват в пакета за рецензиране и публикации, които са извън шифъра на обявения конкурс.

Всички публикации, подадени за рецензиране по обявения от Икономически университет Варна конкурс за „доцент“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ са реализирани след защитата на доктората на гл. ас. д-р Вениамин Тодоров.

Условно научните разработки могат да бъдат групирани в няколко по-големи групи:

- публикации, посветени на проблемите, породени от преноса на икономическа нестабилност и преодоляването на фискалните и парични дестабилизации в резултат на цикличните колебания на икономиката (публикации номер 1, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 16, 20);

- публикации свързани с паричната и финансова стабилизация в макроикономически контекст (публикации номера 2, 10, 21, 22, 25);
- публикации третиращи проблемите на финансовите и икономически рискове на нововъзникващите пазари (публикации номера 6, 9, 15, 23, 24);
- научни трудове, посветени на проблемите, свързани с управлението на държавния дълг и търговията с дългови книжа (публикации номера 5, 8, 13, 18, 19, 21);
- публикации, касаещи решаването на специфични и проблеми на икономическата практика (публикации номера 4, 14, 16, 17);
- участие в колективни учебници и учебни помагала (публикации номера от 26 до 39).

Прегледът на предоставената за рецензиране научна продукция на кандидата показва наличие на сериозна научноизследователска дейност от страна на д-р Вениамин Павлов Тодоров. Представените публикации се характеризират с актуалност, тематична значимост, научна коректност и конструктивност. Д-р Вениамин Тодоров демонстрира способност и умения за систематизиране и критично осмисляне на теориите и методическите подходи в изследваните научни области. В неговите публикации се вижда ясна обосновка на изследваните научни проблеми и формулиране на практически и методически подходи за разрешаването им. Той притежава способността да обвързва теоретичните изводи от реализираните научни изследвания с практическата им стопанска, обществена и познавателна приложимост.

Гл. ас. д-р Вениамин Тодоров демонстрира и добро познаване на литературата по изследваните проблеми, включително и най-новата специализирана литература. Може да се обобщи, че той е овладял и успешно използва в своята дейност основните съвременни изследователски подходи. Паралелно с това кандидатът показва умения да систематизира и критично да осмисля класическите и новите научни теории.

Оценката ми за научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата е висока и изключително положителна.

4. Научни приноси:

Основната част от научните приноси, които доктор Вениамин Тодоров е депозирал в документацията за конкурса за доцент по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ са реализирани в хода на разработването и написването на монографиите от приложения списък, както и в резултат на посочените статии и студии в същия списък.

В един най-общ план бих обобщил, че предложените статии и доклади представляват обогатяване на натрупаното научно знание с нови факти, аргументи, обобщения и оценки за протичащите най-нови процеси в националната и световната икономика и в същото време са опит за търсене на нови средства и теоретични, и практико-приложни инструменти за анализ и оценка на същите тези процеси. Част от публикациите предлагат модели на изследваните икономически процеси и явления, които са авторски, както и авторски методики за анализ и оценка на изследваните процеси в макро и мегаикономически аспект. Предложените в справката за приносите на кандидата сравнителни анализи, проверка на хипотези, определяне на трендове и оценка на сходства и различия са реален принос към българската и европейска икономическа наука, който заслужава адмиращия и колегиална подкрепа.

Справката за научните приноси на кандидата за званието „доцент“ отразява реално направеното от доктор Вениамин Павлов Тодоров и представя по убедителен начин приносните моменти в неговите изследвания. Като член на Научното жури аз приемам предложените в материалите научни приноси на д-р Вениамин Тодоров и мисля, че те са дори по-сериозни и по-задълбочени, отколкото в настоящата си скромна формулировка.

5. Критични бележки и препоръки

Поради това, че доктор Вениамин Тодоров кандидатства за доцент – научно звание, което се присъжда по съвкупност за всички публикации и за цялостна научно-изследователска и преподавателска дейност не считам за необходимо да търся конкретни критични бележки и слабости, каквито естествено всеки един от нас има. Като хора с различна школовка и интереси, всеки от нас оценява даден обект, процес или явление по начин, различен от другия, но това не означава, че позицията на другия изследовател е неправилна. В случая важното е, че доктор Тодоров е насочил професионалния си интерес към определени, важни и актуални проблеми на икономическата теория и практика. Препоръките ми са да бъде все така фокусиран, последователен и задълбочен като изследовател и като автор.

6. Заключение:

Оценявам положително научно-теоретичните и научно-приложните приноси на гл.ас. д-р Вениамин Павлов Тодоров . Считам, че те отговарят на сериозните изисквания на Закона за развитие на академичния състав и изпълват със съдържание процедурата по присъждане на научното звание „доцент“.

С представените на конкурса материали кандидатът ни убеждава по категоричен начин, че притежава всички необходими професионални, експертни и изследователски качества, за да придобие първа хабилитация. Това ми дава основание, в качеството ми на автор на становище и член на Научното жури по конкурса, да препоръчам на останалите членове на Научното жури по процедурата на конкурса за „доцент“ и на членовете на Академичния съвет на Икономически университет Варна да **присъдят на главен асистент, доктор Вениамин Павлов Тодоров научното звание „ДОЦЕНТ“ по научната специалност 05.02.01. „Политическа икономия (Макроикономика)“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, по професионално направление 3.8 Икономика.**

Март 2024 г.

Изготвил становището:

Доц., д-р Младен Тонев

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

СТ А Н О В И Щ Е

1. **От:** доц. д-р Христо Делчев Мавров;
Икономически университет - Варна / пенсионер;
Научна специалност „Политическа икономия” (Обща икономическа теория)
2. **Основание за представяне на становището:** участие в състава на научното жури по конкурс за доцент съгласно Заповед № РД 06-21 от 02.02.2024 г. на Ректора на Икономически университет – Варна.
3. **Относно:**
 - оценка на кандидат в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
 - в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“, за нуждите на катедра „Обща икономическа теория“, Финансово-счетоводен факултет, на Икономическия университет – Варна.
 - Обявата за конкурса е публикувана в Държавен вестник брой 105 от 19 декември 2023 г.
4. **Кандидат в конкурса:** единствен кандидат е Вениамин Павлов Тодоров, ОНС“Доктор“, главен асистент в Икономически университет – Варна
Сред задължителните условия, които се изискват от кандидатите за доцент съгласно ЗРАСРБ, са:
 - Да са придобили образователна и научна степен „доктор“ или научна степен „доктор на науките“ Гл.ас. Вениамин Тодоров придобива ОНС“Доктор“ през 2012 г.
5. **Общо описание на представените научни трудове след последната процедура** (съответствие на изискванията по чл. 62, т. 3 във връзка с чл. 71 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна)
Сред задължителните условия, които се изискват от кандидатите съгласно ЗРАСРБ, са:
 - Да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен

„доктор” и за придобиването на научната степен „доктор на науките”.

Гл.ас. д-р Вениамин Тодоров е представил списък с общо 45 публикации. Няма да бъдат рецензирани шестте научни публикации по дисертационния труд (вкл. автореферета) от приложения списък на публикациите. От останалите 39 публикации 3 на брой са издадени преди защитата на дисертацията. Общият брой публикации след защитата, състояла се през 2012 г., е 36, като от тях 14 са учебници и учебни пособия. От рецензираните научни публикации кандидатът има 1 самостоятелна монография, 4 самостоятелни глави от колективни монографии, 4 студии, 4 статии и 12 доклада от участия в международни и национални конференции.

Представената от кандидата справка във връзка с националните минимални изисквания и вътрешните правила на Икономически университет – Варна показва, че е наличен общият задължителен обем точки, който се изисква от ЗРАСРБ за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент”. Кандидатът покрива необходимите точки по групите показатели „В” (100 точки) и надхвърля точките по групите показатели „Г” и „Д”, доказал съответно 300 (изискуеми 200) точки и 80 (изискуеми 50) точки. Кандидатът отговаря и на изискванията на Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна-минимум 80 точки от статии и студии. Кандидатът е доказал от статии и студии общо 180 точки – 4 статии, 4 студии и 4 глави от монографии. Останалите 120 точки са от доклади.

Общият брой на цитиранията, представени в „Справка – декларация“ е 13, като позоваванията са върху шест от научните публикации на кандидата. Четири от тях са цитирани поне 2 пъти.

В зависимост от изследваната проблематика, представената в конкурса научна продукция може да се групира според мен в две основни направления:

1. Макроикономическа политика за икономическа и финансова стабилност - фискална и парична политика, координацията между фискална и парична политика, бюджетни дефицити и дълг;
2. Цикличност на икономическата динамика, ролята на екзогенните шокове и несигурността в икономическото развитие.

Избраната от кандидата тематика за научни изследвания доказва висока степен на концентрация на научните му интереси в сфери, които са различни от проблематиката на докторската дисертация. Доколкото фокусът в дисертацията е върху макроикономическа политика за поддържане на финансова стабилност в контекста на една конкретна теория - теорията за

асиметрия на информацията, то последващите изследвания на кандидата разглеждат както фискалната, така и паричната политика и необходимата координация между тях не само от гледна точка на финансовата стабилност, но и от гледна точка на стабилното развитие на икономиката в условията на екзогенни шокове. Намирам, че това е много силна позитивна индикация за съществуващ сериозен изследователски потенциал (на гл. ас. д-р В.Тодоров), който позволява научно му развитие след 2012 г., и чийто резултат е видим и оценяваме сега. В този период кандидатът навлиза в дълбочина при анализа на публичните разходи, бюджетните дефицити и пазара на ценни книжа. Безспорно най-ценен е подходът на кандидата за изясняване на природата на икономическите цикли и ролята на екзогенните шокове и на тази основа да търси разработване на оптимална стабилизационна макроикономическа политика. Това е и фокусът в най-значимия труд на гл.ас. д-р Вениамин Тодоров, неговата монография от 2024 г. „Екзогенните шокове и съвременната динамика на бизнес цикъла“.

Като обем и качество представената научна продукция е напълно достатъчна и покрива препоръчаните критерии за присъждането на академичната длъжност “доцент”.

6. Обща оценка на учебно – преподавателската работа (съответствие на изискването по чл. 62, т. 2 във връзка с чл. 71 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна);

Едно от задължителните условия, които се изискват от кандидатите съгласно ЗРАСРБ, е не по-малко от две години да са заемали академична длъжност „асистент“, „главен асистент“, или да са били преподаватели, включително хонорувани, във висше училище или научна организация.

Гл.ас. д-р Вениамин Тодоров е асистент в ИУ-Варна от 2007 г. , през първата година като хоноруван, а от 2008 г. като щатен преподавател. Изнася лекции и води семинарни занятия по дисциплините, както следва:

ОКС „Бакалавър“ на български език - лекции и семинарни занятия

- Макроикономика
- Икономика на публичния сектор
- Микроикономика

ОКС „Бакалавър“ на английски език - лекции и семинарни занятия

- Macroeconomics
- Comparative Economic Systems

ОКС „Магистър“ на български език - лекции и семинарни занятия

- Публични разходни политики и програми

- Международен дългов мениджмънт
- ОКС „Магистър“ на английски език - лекции и семинарни занятия
- Managerial Economics
- Economy and Society in the European Union

Учебната натовареност на кандидата в последните две години (от летен семестър 2021/2022 до зимен семестър 2023/2024) е над 600 часа в ОКС „Бакалавър“ и над 200 часа в ОКС „Магистър“, като за учебната 2023/2024 г. са отработени 180 часа в двете степени на висшето образование.

В конкурса за „доцент“ кандидатът участва с учебници по Микроикономика, Макроикономика, Икономика и Международен икономикс (в съавторство) и учебни помагала по Микроикономика и Макроикономика (в съавторство), както и с електронни учебници и учебни помагала по Микроикономика и Макроикономика (интернет базирани, в съавторство). Всички те са издадени през периода 2009-2022 г. с общ обем от 316 стр. В много голяма степен те са предназначени и осигуряват преподаваните от катедра „ОИТ“ дисциплини в ИУ-Варна.

Гл. ас. В.Тодоров е получавал много добра оценка за учебно-преподавателската си дейност при атестиране.

Смятам, че натрупаният разнообразен преподавателски опит и високите оценки за учебно-преподавателската дейност на кандидата са достатъчни условия за придобиване на академичната длъжност доцент.

7. Идентифициране на научните приноси.

Като дългогодишен колега на гл. ас. д-р Вениамин Тодоров в катедра „Обща икономическа теория“ съм запознат с извършените от него публикации, връх на които е монографията „Екзогенните шокове и съвременната динамика на бизнес цикъла“, обсъждана в катедрата и издадена през декември 2023 г. в издателство „Наука и икономика“ (библиотека „Проф. Цани Калянджиев“) на Икономически университет-Варна.

Потвърждавам описаните от кандидата гл.ас. д-р Вениамин Тодоров научни и научно-приложни приноси, представени в „Справка за научните и научно-приложните приноси“.

От научната му продукция могат да се изведат следните основни приноси, групирани в няколко направления:

1. Екзогенните шокове като детерминанти на бизнес цикъла и влиянието им върху и фундаменталните макроикономически условия – несигурност, несъвършена и асиметрична информация.

По-конкретно:

- извеждане на параметрите и определяне спецификата на екзогенните шокове като детерминанти на бизнес цикъла, изясняване на

общото и различното между екзогенните шокове и факторите на макроикономическата система, идентифициране на особеностите на COVID-19 пандемията като екзогенен шок, създаден е иконометричен модел на несигурността на макросистемата и е оценена ролята на несигурността за детерминиране на макроикономическата активност по време на COVID-19 кризата, оценка на влиянието на информационните аспекти на макроикономическата среда върху трансмисионния процес, чрез който COVID-19 екзогенния шок променя динамиката на бизнес цикъла.

2. Стабилизационната роля на фискалната и парична политика при възникване на екзогенните шокове.

По-конкретно:

- извеждане на теоретични и емпирични аргументи, които подкрепят позицията на кандидата за необходимостта от използването на активна стабилизационна фискална политика при появата на екзогенни шокове спрямо деловия цикъл.

- оценка на положителните ефекти и допуснатите слабости при провеждане на фискалната политика за стабилизиране на икономиките (България, еврозоната, ЕС, САЩ, и някои страни от ОИСР) след появата на COVID-19 шока;

- идентификация и характеристика на отделните трансмисионни канали, чрез които експанзионистичната парична политики противодейства на негативното влияние на COVID-19 екзогенния шок върху макроикономическата активност;

- оценка на монетарната стратегия на Европейската централна банка, по време на COVID-19 кризата в контекста на формулирането на оптимална парична политика за икономическия и паричен съюз и извеждане на уравнения, описващи поведението на банката при различни алтернативни стратегии;

- представяне на доказателства за необходимостта от координация на паричната с фискалната политика за осъществяване на стабилизационната функция на макроикономическата политика.

Потвърждавам и допълнителни приноси, свързани с публикациите на кандидата относно оценката на:

- публичните разходи за екологичната и жилищна политика в ЕС и в България;
- суверенния дългов мениджмънт, неговите особености, тенденциите, детерминантите, влияние, както и обратното въздействие на процесите в българския банков сектор върху размера на суверенния дълг;
- страновия риск на България и нововъзникващи пазари чрез подхода на

страновия спред в доходността на държавните ценни книжа.

8. Лични впечатления от кандидата.

Познавам кандидатът гл.ас д-р Вениамин Тодоров и като студент, и от съвместната ни работа в катедра „Обща икономическа теория“. Убедено мога да го представя като изключително отговорен и всеотдаен преподавател, научен изследовател с високи лични критерии и научна етика, която може да се приеме за еталон.

9. Критични бележки, въпроси и препоръки.

Нямам критични бележки, въпроси и препоръки.

Имам по-скоро пожелание. И то е бъдещият доцент д-р Вениамин Тодоров да продължи да бъде пример за академична етика в преподаването и в науката.

10. Заключение

Категорично изразявам мнение, че кандидатът за „доцент“ в Професионално направление 3.8. Икономика, гл.ас. д-р Вениамин Павлов Тодоров, отговаря на законовите изисквания и вътрешните правила на ИУ-Варна, има необходимите публикации, цитирания и открити значими научни приноси, както и изискваната учебно – преподавателската работа .

Това ми дава основание убедено да изразя изцяло положително становище и да предложа на членовете от уважасмото научно жури да присъди званието „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ на гл.ас. д-р Вениамин Павлов Тодоров.

11.04.2024

Варна

Изготвил становището:

доц.д-р Христо Мавров

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

СТАНОВИЩЕ

*по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен от
Икономически университет – Варна*

1. Обща информация за конкурса

Изготвил становището: доц. д-р Любомир Борисов Георгиев, Икономически университет – Варна, кат. „Финанси“, научна специалност 05.02.05 „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

Основание за изготвяне на становището: Заповед на Ректора на ИУ - Варна № РД 06-21/02.02.2024 г. и Решение от първо заседание на Научното жури.

2. Данни за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Обща икономическа теория“ при Финансово-счетоводен факултет на ИУ - Варна по научна област 3 „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“, ДВ бр. 105/19.12.2023 г.

3. Информация за кандидата по конкурса

Единствен кандидат по конкурса е гл. ас. Вениамин Тодоров. Той придобива образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ през 2012 г. по научна специалност „Политическа икономия“ след успешна защита на дисертационен труд на тема: *„Финансова стабилност и макроикономическа политика (Макроикономическа политика за поддържане на финансовата стабилност в условията на асиметрия на информацията)“*. Д-р Тодоров е редовен преподавател на основен трудов договор в катедра „ОИТ“ при ИУ - Варна от 2008 г. Последователно заема академичните длъжности хоноруван асистент (2007-2008), асистент (2008-2012 г.) и главен асистент – от 2013 г. досега. От горното следва, *че той отговаря на изискванията на чл. 62, т. 1 и 2 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ - Варна.*

4. Общо описание на представените научни трудове след последната процедура

При провеждане на първото заседание на научното жури (26.02.2024 г.) е установено, че кандидатът по конкурса *изпълнява минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, т.е. отговаря на изискванията на чл. 62, т. 4 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна.* Представеният основен монографичен труд *„Екзогенните шокове и съвременната динамика на бизнес цикъла“* не повтаря нито темата, нито основни постановки от дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор“, т.е. *отговаря на изискванията на чл. 62, т. 3 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна.* Обсъден е в специализирано научно звено (кат. „ОИТ“ при ИУ – Варна), насочен е към монографична библиотека „Проф. Цани Калянджиев“ и след две положителни рецензии и решение на редколегията е публикуван в специализирано научно издателство – „Наука и икономика“. От това следва, че представената монография има

висока научна стойност и *отговаря на изискванията на чл. 71, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна.*

Същевременно д-р Вениамин Тодоров е представил за участие в конкурса и други оригинални научни публикации (общо 38), в т.ч.:

1. *Монографии* - 4 броя (в съавторство).
2. *Студии* - 4 броя (самостоятелно разработени).
3. *Научни статии* - 4 броя, от които три на български език и една на английски език. Всички статии са разработени самостоятелно.
4. *Научни доклади* - 12 броя (всички разработени самостоятелно – от тях 8 на български език и 4 на английски език).
5. *Учебници и учебни помагала* - 14 броя (всички разработени в съавторство).

В съдържателен аспект публикациите са посветени на изключително актуални проблеми на икономическата (финансовата) теория и практика: екзогенните макроикономически шокове като съвременни детерминанти на бизнес цикъла; фундаменталните макроикономически условия (несигурност, несъвършена и асиметрична информация) като фактор за екзогенните шокове и финансовите кризи; стабилизационната роля на фискалната и паричната политика. В качествено отношение научната продукция на д-р Вениамин Тодоров се характеризира с целенасоченост и задълбоченост. Прави впечатление, че 54% от броя и 60% от обема в страници на публикациите са самостоятелни разработки. Това от една страна е аргумент в подкрепа на самостоятелността на научните постижения и приносите на автора, а от друга, че той е „скипен играч“ и работи ефективно като част от по-широки научни колективи. Същевременно това е показателно, че кандидатът за академичната длъжност „доцент“ се е доказал като компетентен изследовател, който разкрива и анализира връзките между фундаменталните макроикономически условия, екзогенните шокове и финансовите кризи и на тази основа формулира изводи и обосновава свои идеи.

Научната продукция на д-р В. Тодоров отговаря по тематика и съдържание на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент” по научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)” и по подходящ начин е обвързана с учебните дисциплини, по които той осъществява преподавателската си дейност. Научните публикации не повтарят тези за придобиване на образователната и научна степен “доктор”, посветени са на актуални проблеми на икономическата (финансова) теория и практика, като в тях се открояват интересни и значими оценки, изводи и препоръки. Публикувани са в авторитетни специализирани университетски и други издания. Участието му с научни доклади в редица конференции и други престижни научни форуми убеждава, че той е добре познат в нашите научни среди и има нужното признание. Научните достижения на д-р В. Тодоров са познати на научната общност, което се доказва от представената справка за цитирания (13 на брой).

Изложеното по-горе дава основание да се заключи, че са *изпълнени изискванията за брой и структура на други научни публикации съгласно чл. 71, ал. 5, т. 2 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна. Представени са доказателства за изпълнение на изискванията по ал. 2 от същия член.*

5. Оценка на учебно-преподавателската работа на кандидата

Гл. ас. д-р Вениамин Тодоров е уважаван университетски преподавател и участва в обучението на студенти от образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ в ИУ - Варна. Разработил е учебните програми, чете лекции и води семинарните занятия по дисциплините:

В ОКС „Бакалавър“ на английски език:

- Macroeconomics
- Comparative Economic Systems

В ОКС „Бакалавър“ на български език:

- Макроикономика
- Икономика на публичния сектор
- Микроикономика

В ОКС „Магистър“ на английски език:

- Managerial Economics
- Economy and Society in the European Union

В ОКС „Магистър“ на български език:

- Публични разходни политики и програми
- Международен дългов мениджмънт

Посочените дисциплини са в областта на обявения конкурс и осигуряват пълна учебна натовареност на кандидата в съответствие с установените нормативи. Фактът, че катедрата възлага на д-р В. Тодоров да води основни курсове пред студенти от редица специалности в ОКС „бакалавър“ и в ОКС „магистър“ достатъчно убедително говори, че със своите педагогически умения той е спечелил доверието на колеги и ръководители и се е доказал като добър преподавател. Това се потвърждава категорично и от средната оценка на студентите за качеството на преподавателската му дейност – тя е 4,49 при максимална 5,00. Освен това кандидатът участва в ежегодно обучение на студенти от Universal Business School – Mumbai, Индия, както и в Департамента за езиково обучение на ИУ - Варна.

Във връзка с учебно-преподавателската работа на д-р В. Тодоров следва да се допълни, че той: участва в написването на 14 бр. учебници и учебни помагала; от 2008 г. е участник в изпитната комисия на Студентската олимпиада по микроикономика, а от 2017 г. е неин главен организатор; активно участва в подготовката за акредитиране на съвместната магистърска програма между ИУ-Варна и Nottingham Trent University - International Business and Management, 2015 г.

Отразеното до тук дава основание да се твърди, че по характер и съдържание преподавателската дейност на гл. ас. д-р Вениамин Тодоров напълно съответства на тематиката и научната област на обявения конкурс. Едновременно с това го характеризира като опитен и утвърден преподавател с изграден авторитет в академичната общност. *Всичко това дава основание да се постави висока оценка на учебно-преподавателската работа на д-р Тодоров и да се направи заключението, че са изпълнени изискванията на чл. 71, ал. 5, т. 1 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна.*

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Внимателният прочит на монографичния и в другите трудове по конкурса дава основание да се заключи, че съдържащите се в тях **научни и научно-приложни приноси** са изведени от автора на основата на съставните им части и действително се съдържат в тях. По-конкретно, в **теоретичен план** можем да откροим следните:

- Изведени са ключовите параметри, които определят спецификата на различните типове съвременни екзогенни шокове в качеството им на флукуационни фактори, детерминиращи динамиката на бизнес цикъла. На базата на сравнителен анализ са идентифицирани конкретните сходства, както и различия спрямо факторите на макроикономическата система.
- В контекста на екзогенните шокове и на финансовите кризи са изведени и оценени детерминантите, водещи до появата на цикличния краткосрочен компонент на деловия цикъл. Това е реализирано спрямо реалния и финансовия сектор, като анализът обхваща процесите от страната на краткосрочното съвкупно предлагане и тези от страната на съвкупното търсене, отчитайки влиянието на асиметричната информация, несигурността и формираните очаквания.
- На базата на основните теории за несъвършената и асиметрична информация (теориите на R. Lucas, J. Stiglitz and A. Weiss, B. Bernanke, Fr. Mishkin) е оценено влиянието на информационните аспекти на макроикономическата среда върху трансмисионния процес, чрез който COVID-19 екзогенният шок променя динамиката на бизнес цикъла. Реализирана е емпирична проверка на хипотезата за регулярността на бизнес цикъла на базата на методологията на Zarnowitz.

В научно-приложен план:

- Чрез иконометрично моделиране на несигурността, квантифицирана на базата на пазарния подход, е направена оценка на характеристиките ѝ по време на COVID-19 кризата в два аспекта – по отношение на равнището ѝ и по отношение на динамиката в изменението ѝ. Това е реализирано в сравнителен план между икономиките на ЕС и САЩ. Изводите имат практическо значение както по отношение на бизнес средата, така и при определянето на икономическата политика в хода на бизнес цикъла.
- Оценено е в сравнителен план влиянието на COVID-19 екзогенният шок, както и на значимите финансови кризи върху динамичното макроикономическо равновесие в България, еврозоната, ЕС и САЩ за периода 1999-2022 г. Това е реализирано чрез съставен от автора формализиран функционален AD-AS модел, както и чрез дефиниран иконометричен модел с нелинеен стохастичен тренд, изчисляващ в динамичен план първоначално стойностите на дългосрочния равновесен БВП и на последващ етап – отклоненията от него под формата на цикличен краткосрочен компонент.

7. Критични бележки и препоръки

В професионален план препоръчвам на д-р В. Тодоров да увеличи отгук нататък *международните* си изяви във всички измерения – лекции в чужди университети по различни програми за обмен; участие в конференции; публикации в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science).

8. Заключение

Задълбоченият анализ на документите и трудовете на гл. ас. д-р Вениамин Тодоров дава основание да се твърди, че:

1. Отговаря на критериите и изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност “доцент”.

2. Изпълнява изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в ИУ - Варна (в частта им за заемане на академичната длъжност „доцент”).

Всичко това ми дава основание убедено да гласувам ЗА присъждане на академичната длъжност “доцент” по професионално направление 3.8 „Икономика”, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)” в ИУ - Варна на кандидата гл. ас. д-р Вениамин Павлов Тодоров и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят това решение.

08. 04. 2024 г.
гр. Варна

Изготвил становището:

(доц. д-р Любомир Б. Георгиев)

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

СТАНОВИЩЕ

написано от член на научното жури, по конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по обявената процедура от **Икономически Университет - Варна**

1. Обща информация:

Изготвил становището: Проф. д-р Йордан Василев Йорданов, преподавател от катедра „Финанси“ на ИУ – Варна, научна специалност Финанси, кредит, застраховка (Финансови инвестиции)

Основание за даване на становище по конкурса е заповед РД-06-21 от 2.02.2024 г. на Ректора на ИУ – Варна за назначаване на научно жури и решение на научното жури от първото заседание състояло се на 26.02.2024 г.

2. Данни за конкурса:

- Конкурсът е за заемане на научната длъжност „Доцент“ в научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“ за нуждите на катедра ОИТ при „Финансово-счетоводен“ факултет.

- Обявата за конкурса е публикувана в ДВ бр. 105/19.12.2023 г.

3. Кандидат по конкурса; Единствен кандидат по конкурса е гл. ас, д-р Вениамин Павлов Тодоров.

4. Общо описание на представените научни трудове след последната процедура.

Кандидатът изпълнява условията на чл. 62, т. 3 във връзка с чл. 71 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна. Представен е монографичен труд и публикации в специализирани научни издания, които не повтарят тези за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Научното творчество на кандидата обхваща 16 статии и доклади, 4 студии, 4 самостоятелни глави – 300 от изисквани минимално 200 точки. Почти в двоен размер е изпълнен и показателят за цинтиране.

В глава 1-ва на монографичния труд авторът въвежда читателя в съвременните подходи за изследване на бизнес циклите. Въз основа на данни за икономиката на САЩ са измерени средната продължителност и стандартното отклонение на периодите на спад и възход от Втората Световна Война до настоящият момент. Резултатите потвърждават хипотезата за хетерогенността на бизнес циклите.

Екзогенните фактори и факторите на икономическата система са във фокуса на глава втора. С помощта на задълбочен анализ на класическата и съвременната икономическа литература се оценява ролята на екзогенните шокове, според теорията на бизнес цикъла.

В трета глава се позиционира макроикономическата политика на базата на приемането, че тя може да оказва значимо влияние върху динамиката на бизнес цикъла. Обяснят се механизмите, чрез които се предава въздействието на паричната и фискалната политика върху динамиката на макроикономическата активност в условията на несъвършена и асиметрична информация и на несигурност.

Четвърта глава акцентира върху моделирането на COVID-19 ефекта върху динамиката на съвременния бизнес цикъл. Идентифицират се особеностите на COVID-19 пандемията като екзогенен шок, извършен е сравнителен анализ на дълбочината на макроикономическото въздействие в два разреза – между отделните страни и региони, както и общо, в исторически план. На тази основа се извежда функционалният вид на краткосрочното съвкупно предлагане и на съвкупното търсене. Функционалният AD-AS модел е приложен за дефиниране на динамичното краткосрочно макроикономическо равновесие в България, еврозоната, ЕС и САЩ под въздействие на COVID-19 шока. Пета глава е посветена на детерминантите на промяната в макроикономическата активност по време на COVID-19 пандемията.

Монографичният труд съдържа научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания. Лексиката и стиловата характеристика е на високо ниво. Автореферата коректно изразява основните моменти на монографичния труд.

5.Обща оценка на учебно – преподавателската работа

Гл. ас. д-р Вепиамин Павлов Тодоров е опитен и утвърден преподавател. Той започва своята научно-преподавателска кариера през 2007 г. като хоноруван асистент. През 2008 след конкурс е назначен за редовен асистент, а от 2012 г. – като главен асистент. Преподаваните от кандидата дисциплини са:

ОКС „Бакалавър“ на английски език- лекции и семинарни занятия - Macroeconomics и Comparative Economic Systems;

ОКС „Бакалавър“ на български език - лекции и семинарни занятия – Макроикономика, Икономика на публичния сектор и Микроикономика;

ОКС „Магистър“ на английски език - лекции и семинарни занятия - Managerial Economics и Economy and Society in the European Union

ОКС „Магистър“ на български език - лекции и семинарни занятия - Публични разходни политики и програми и Международен дългов мениджмънт.

6. Идентифициране на научните приноси;

От многобройните приноси могат да се открият следните:

Изведени са ключовите параметри, определящи спецификата на екзогенните шокове като детерминанти на бизнес цикъла;

Систематизация и класификация на екзогенните шокове;

Чрез съставен от автора формализиран функционален AD-AS модел е оценено динамичното краткосрочно макроикономическо равновесие в България, еврозоната, ЕС и САЩ под въздействие на COVID-19 шока.

7. Критични бележки, въпроси и препоръки;

Критични бележки: По мое мнение не е особено подходящо формулирането на отделни самостоятелни хипотези по глави на монографията. Може би е по-добре да се формулира една основна хипотеза (свързана с екзогенните шокове) и спомагателни хипотези по отделни глави. Така, монографията още повече би била консолидирана като единно тяло. В гл. 2-ра например са формулирани 3 хипотези, което по моя преценка е твърде много. Видно е, че за хипотеза 2.2. липсва приемане/охвърляне, докато за 2.3 – то е епизодично. В допълнение, би било подходящо формулиране на хипотеза в теоритичната глава 4, каквато не е забелязана.

Въпроси: Екзогенните шокове като основен елемент на заглавието на монографичния труд предполагат ясно и нееднозначно дефиниране. В текста обаче не се открива такава дефиниция, а основно характеристики, които намираме на различни места:

- „Шоковете са неочаквани, а последиците от проявлението им са изненадващи за различни групи макроикономически субекти.“ (стр. 53)

- Шоковете влияят върху тях в краткосрочен период, т.е. върху агрегатното търсене в кратък период и/или върху краткосрочното съвкупно предлагане.

- Ефектите се разпростират едновременно към различни сектори на икономиката

- Скоростта на разпространение е голяма (стр. 55)

- Шоковете са асиметрични – повлияват едни отрасли повече, други – по-малко. (стр. 57)

Тук възникват два въпроса, които са взаимосвързани:

1. Не става ясно, дали тези характеристики на шоковете са плод на авторова визия или са подкрепени от изследванията на други автори?

2. Въпреки че са дадени примери, които разграничават последствията на определено събитие като шок, липсва количествена рамка за дефиниране магнитуда на определен шок. Нещо като скала – 1, 2-ра степен и т. н. Как би изглеждал дизайна на подобна рамка?

Препоръки: По преценка кандидатът би могъл да развие хипотезата за екзогенните шокове и бизнес цикъла, като приложи модела VAR (Векторна авторегресия), където емпирично би могъл да тества импулсния отговор (impulse response) на шокове с определен магнитуд (стандарно отклонение) в променливите представляващи интерес.

8. Заключение.

Представеният монографичен труд съдържа научни и научно-приложни оригинални приноси, отговарящи на всички изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Монографията и автореферата съответстват напълно на специфичните изисквания на Икономически университет – Варна. Кандидатът Вениамин Павлов Тодоров демонстрира задълбочени теоретични и практически знания по професионално направление 3.8. Икономика, представя изчерпателен, добросъвестен, обемен и разглеждащ проблемния набор от различни ъгли труд. Предвид гореизложеното, с пълна убеденост давам положително становище за проведеното изследване и постигнатите резултати и приноси, и предлагам почитаемото жури да присъди научната длъжност „Доцент“ на Вениамин Павлов Тодоров в област Социални стопански и правни науки, Професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Политическа икономия (Макроикономика)“.

8.04.2024 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

Проф. д-р Йордан Василев Йорданов

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679